

Årsrapport UiO:Norden 2016

[UiO:Norden](#) har vært gjennom sitt andre år som et av tre hovedsatsings-områder ved UiO. Det er for tiden høykonjunktur for både det nordiske samarbeidet og interessen for de nordiske modeller, litteratur og livsstil internasjonalt. Dette speiles i den oppmerksomheten UiO:Norden har fått og de aktiviteter vi har gjennomført det siste året.

Hovedmålene for UiO:Norden er å fremskaffe ny viten om det nordiske i en internasjonal kontekst; bruke tverrfaglighet som et middel til å realisere [UiOs Strategi 2020](#); øke gjennomslaget for ekstern finansiering; styrke samarbeidet med samfunnsinteresser og brukere; og styrke tverrfaglig utdanning, relevans og studiekvalitet.

2016 var det første året med ordinær drift for UiO:Norden, fra og med januar var det tre tverrfaglige forskergrupper finansiert av Norden-satsingen: *Nordic Welfare Developments* (NoWeDe); *Offentlighet og ytringsfrihet i Norden 1815-1900*; og *Renewing the Nordic Model* (REN). Forskergruppenes oppstart hadde ringvirkninger for øvrig aktivitet og har i så måte preget satsingen først og fremst fordi de forvalter broparten av de akademiske aktivitetene ved satsingen. Samarbeidet og de nye faglige relasjonene som etableres på tvers av gamle grenser gjennom nettopp forskergruppene er UiO:Nordens viktigste merverdi. *Nordic Welfare Developments* (NoWeDe) springer ut fra ESOP/Økonomisk institutt og samarbeider med forskere fra Frisch-senteret; Det humanistiske fakultet; Senter for utvikling og miljø; og Det samfunnsvitenskapelige fakultet. Forskere ved Institutt for offentlig rett samarbeider med kolleger på Det humanistiske fakultet; Det teologiske fakultet; Nasjonalbiblioteket; og Stortingsarkivet om *Offentlighet og ytringsfrihet i Norden 1815-1900*. Mens *Renewing the Nordic Model* (REN) samler forskere fra Senter for utvikling og miljø; Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet; Det humanistiske fakultet; og Det utdanningsvitenskapelige fakultet. I tillegg har samtlige forskergrupper brede internasjonale nettverk av samarbeidspartnere som bidrar inn i prosjektene.

I løpet av 2016 ble det også lyst ut midler til to nye forskergrupper: Nordic Branding (Institutt for offentlig rett) og NORDHOST (Det teologiske fakultet) ble innvilget forskergruppestatus i november 2016, og startet opp i januar 2017.¹

Ny viten om det nordiske i en internasjonal kontekst

UiO:Norden søker å utvide kunnskapen om det nordiske og hvordan nordiske modeller og andre forhold brukes til å forstå forskjellige sider ved samfunnet. Dette perspektivet får stadig mer internasjonal oppmerksomhet, det snakkes om «Nordic cuisine» innenfor matlagingsfeltet; «Nordic noir» som en egen litterær og scenografisk genre; og nordisk «flexicurity» og inkluderende arbeidsmarkedspolitik er blitt forbilder for mange organisasjoner og land. Disse internasjonale trendene bidrar til å sette UiO:Norden på dagsorden nasjonalt så vel som internasjonalt.

I løpet av 2016 har UiO:Norden bidratt i denne nordiske diskursen ved å innlede på «Transatlantic Forum» i Chicago; delta på vitenskapelig workshop i Athen; Styreleder har presentert satsingen ved Det norske senteret i St.Petersburg; vi har etablert samarbeid med Centre for Nordic Studies ved

¹ Forskergruppene og deres prosjekter presenteres på <http://www.uio.no/forskning/satsinger/norden/>

Helsinki Universitetet (CENS); og fortsatt samarbeidet med The Scandinavian Consortium for Organizational Research (SCANCOR) for å nevne noe.²

Denne typen aktivitet er viktige arenaer for oss både i formidlingsøyemed; for å kartlegge og delta i nettverk med nordisk fokus; men også for å skape nye arenaer og temaer som er aktuelle for UiO:Norden.

Tverrfaglighet som et middel til å realisere UiOs strategiplan fram mot 2020

UiO tar mål av å hevde seg gjennom tverrfaglighet og UiO:Norden er en av finansieringsmekanismene som er utviklet for å nå dette strategiske målet. Gjennom å legge til rette for forskningssamarbeid på tvers av fakultets- og instituttskillelinjer skaper UiO:Norden nye forskningsfelt, noe som igjen gjør UiO til en enda mer attraktiv samarbeidspartner.

Hittil har det vært etablert nettverk og konferanser der nordiske språkforskere, litteraturforskere og historikere inngår, men vi vil også gjøre koblinger mellom de klassiske humanistiske disipliner og samfunnsvitere som sammenligner sosiale modeller, spesielt velferdsmodeller. Andre disipliner og forskere er opptatt av globale idestrømmer og studier av de nordiske åpne økonomier og deres plass i internasjonal samfunnsgeografi.

UiO:Nordens forskergrupper samarbeider med enkeltforskere og institusjoner i Norge, Norden og verden for øvrig, og leverer forskning og bidrag til nytte for samfunnet utenfor academia bl.a. gjennom deltagelse i samfunnsdebatten og gjennom arrangementer som «Arendalsuka», Partnerforum, «Transatlantic Forum» og Forskningsdagene.

Ekstern finansiering

I tråd med Kunnskapsdepartementets ambisjoner om at norske FOU-institusjoner skal hente inn mer eksternfinansiering og særlig EU-midler, vektlegger også UiO:Norden potensial for ekstern finansiering i vurderingen av forskerprosjekter. Forskergrupper som søker om UiO:Norden-finansiering må vise til planer for videre prosjektutvikling og eksternfinansiering. Dette er også nært knyttet til kravet om tverrfaglighet og medfinansiering som etter hvert også er et krav hos flere eksterne finansiører.

Det er foreløpig for tidlig å måle noen effekt knyttet til dette. Forskergruppene som står for hovedaktivitetene ved satsingen har kun vært i drift et knapt år, men det er gledelig å notere seg at forskergruppene aktivitet og ambisjoner peker mot gode muligheter på eksternfinansieringsfeltet, og vi vet at NORDHOST-prosjektet, som startet opp i januar 2017, har arbeidet med en H2020-søknad. UiO:Norden vil fortsette å legge til rette for mer samarbeid og videre prosjektutvikling.

Samarbeidet med eksterne samfunnsinteresser og brukere

I løpet av 2016 har UiO:Norden hatt et utstrakt samarbeid med interessenter og institusjoner i samfunnet utenfor academia. Foruten å arrangere panel under den såkalte «Arendalsuka», har UiO:Norden planlagt møter med Partnerforum, møtt folkevalgte i møter i Stortinget, innledet samarbeid med Foreningen Norden for å nevne noe. I tillegg har forskergruppene holdt

² Se beskrivelse av de forskjellige aktivitetene lenger ned.

arrangementer på Litteraturhuset og andre steder hvor publikum i bred forstand er blitt invitert inn i debatten.³

Tverrfaglig utdanning, relevans og studiekvalitet

Forskergruppene knyttet til UiO:Norden forvalter UiO:Nordens utdanningsforpliktelser. Prosjektene har både Ph.d-er og post.docer knyttet til seg. Samtidig er man i gang med å legge til rette for å lage en egen nordisk emnetråd⁴, dette arbeidet vil ferdigstilles i løpet av 2017.

HF-fakultetene i Norden planlegger å gjennomføre 4 felles Ph.d-kurs, og SV-fakultetet arbeider med lignende prosjekter og har, i samarbeid med Den nordiske statsviterforeningen, gjennomført et meget godt besøkt kurs om den nordiske velferdsmodellen i juli 2016.

Aktiviteter i 2016

Oppstartseminar på Tøyen Hovedgård

5. februar 2016 inviterte UiO:Norden til oppstartsseminar for satsingen og for de tre nye forskergruppene på Tøyen Hovedgård. Over 50 påmeldte deltagere fikk i løpet av dagen presentert rektors forventninger til satsingen, faglig leders ambisjoner for UiO:Norden og lederne for de tre forskergruppene presenterte sine prosjekter. Presentasjonene inviterte til fruktbar debatt på tvers av prosjekter og fag, og ble arnested for dialogen som deltagerne har tatt med videre til Nordenseminaret.

Nordenseminar

Nordenseminaret er UiO:Norden sitt utadrettede seminar. Hit inviteres forskergruppene og andre aktuelle forskere til å innlede rundt et Norden-aktuelt tema. Forskergruppene har hatt ansvar for hvert sitt seminar med tanke på å formidle innhold og problemstillinger knyttet til de ulike prosjektene.

Nordenseminaret er åpent for alle og legger opp til dialog mellom innleder og publikum. I løpet av året som er gått har det vært arrangert fem Nordenseminar.

Arendalsuka

UiO:Norden tok initiativ til og deltok på to arrangementer under Arendalsuka 2016: Et arrangement i samarbeid med Akademikerne omkring utfordringer mot den nordiske velferdsmodell. Kalle Moene (fra UiO:Norden-prosjektet NoWeDe) og Grethe Brochman innledet. Etter innledningene var det debatt mellom Stefan Heggelund (H); Kjersti Stenseng (Ap); Trine Skei Grande (V); Henrik Dam Kristensen (president i Nordisk råd); Marit Hermansen (leder av Akademikerne) og Erling Holmøy (SSB).

Det andre arrangementet var en debatt om ulike sider ved den nordiske modellen. UiO:Nordens faglige leder, Haldor Byrkjeflot, innledet til temaet sammen med Marit Hermansen, leder

³ Se beskrivelse av de forskjellige aktivitetene lenger ned

⁴ En emnetråd er en samling tematisk beslektede emner. Studenten kan følge emnetråden helt eller delvis utenfor emnegruppene. Emnene i tråden skal gi mulighet til faglig videreføring i et tema som det ikke er rom for i emnegruppene.

Akademikerne, og Jon Hippe fra FAFO. Innledningene ble etterfulgt av duell om den nordiske modellen, mellom stortingsrepresentant Stefan Heggelund (H) og partisekretær Kjersti Stenseng (AP).

Forskningsdagene

Under Forskningsdagene 2016, bidro UiO:Norden til to arrangementer: Forskergruppen «Offentlighet og ytringsfrihet i Norden, 1815-1900» (ledet av Dag Michalsen) arrangerte paneldebatt om ytringsfriheten i Norden på Litteraturhuset. Videre samarbeidet UiO:Norden med UiO:Energi, UiO:Livsvitenskap og Studentparlamentet om å arrangere en serie korte debatter på Kulturhuset om det grønne skiftet ved universitetene.

Transatlantic Forum – University of Chicago

Kan man bruke nordiske erfaringer som utgangspunkt for å møte samfunnsutfordringer andre steder? Hvorfor snakker vi om ulike typer samfunn som "modeller" og hvorfor er det blitt så viktig med internasjonale sammenligninger av nasjoner? Dette var noen av spørsmålene ved en sesjon organisert av UiO:Norden ved «Transatlantic Forum» i Chicago 23.-24. Oktober.

I åpningsinnlegget presenterte faglig leder, Haldor Byrkjeflot, satsingen og la i denne sammenheng spesielt vekt på den historiske og gjensidige utvekslingen av ideer mellom USA og Norden og betydningen for utviklingen av forestillingen om "Den nordiske modell". Jane Jenson fra University of Montreal, Canada, la i sitt innlegg vekt på de gradvise endringene innenfor de nordiske velferdsstatene og hun var spesielt opptatt av innføringen av "free choice" i Sverige og hvordan dette reformtiltaket skapte nye ulikheter innad både i Sverige og mellom de nordiske land på velferdsområdet. Det var også innlegg ved Elisabeth Clemens og Gary Herrigel (begge fra University of Chicago), om sammenligninger mellom sosiale modeller. Ulla Eriksson-Zetterquist (SCANCOR/Harvard og leder av GRI Gøteborg), diskuterte betydningen av kryssatlantiske forskningsentre som SCANCOR i overføring av ideer mellom USA og de nordiske land.

Samarbeid med Partnerforum

I løpet av 2016 innledet UiO:Norden og Partnerforum et samarbeid med mål å gå sammen om arrangere Partnerforum-møter med Norden-relevante tema. I tiden som kommer ønsker vi å bidra til å få satt Norden på dagsorden i forvaltningen og Partnerforums program.

Workshop i Athen

Under overskriften «Nordic and Greek bureaucracy and societies in comparison: Ideas for research and cooperation» samlet nordiske og greske akademikere til diskusjon rundt forholdet mellom samfunn og byråkrati i henholdsvis Norden og Hellas. Ambassadør Jørn Gjelstad, åpnet workshopen, mens Jorunn Økland, direktør ved Det Norske Institutt i Athen; Arne Bugge Amundsen, dekan ved Det humanistiske fakultet; og UiO:Nordens faglige leder, Haldor Byrkjeflot, ønsket velkommen. For øvrig deltok Fredrik Engelstad (UiO); Lars Mjøset (UiO); Callope Spanou (University of Athens); Dimitri A. Sotiropoulos (University of Athens); Christos J. Paraskevopoulos (University of Macedonia); Apostolis Papakostas (Sødertørn Høgskole); og Mette Frisk Jensen (University of Århus).

Denne workshopen vil bli fulgt opp med et møte om scenarier for utvikling av den nordiske og greske samfunnsmodeller, og det arbeides også med en bokutgivelse med utgangspunkt i noen av presentasjonene på seminaret.

Annet

- i. **Styremøter og -seminar i København:** Det har vært holdt fire møter for styret av UiO:Norden: 5. februar; 2. mai, 23. september og 11. november. Dagsorden og protokoller for disse møtene ligger tilgjengelig på UiO:Nordens nettsider.⁵

I forbindelse med styremøtet 23. september arrangerte man et seminar i København. Her ble styret presentert for forskjellige relevante fagmiljøer ved Copenhagen Business School, Johan Strang fra CENS/Universitetet i Helsinki og representanter for Nordisk ministerråd.

- ii. **Møte med Stortingets delegasjon til Nordisk råd:** UiO:Norden ble invitert til Stortinget for å redegjøre for satsingen for Stortingets delegasjon til Nordisk råd 24. november. Haldor Byrkjeflot fortalte om satsingen og planer og ambisjoner for fremtiden.
- iii. **Oslo Summer School in Comparative Social Science Studies 2016:** Her vil vi spesielt nevne Phd-kurset «The Nordic Welfare State Model in a Comparative and European Perspective: Still the blue-print for growth, well-being and social cohesion?» Bo Rothstein og Caroline La Porte stod for forelesningene.

⁵ <http://www.uio.no/forskning/satsinger/norden/>

Økonomi

		Årsbudsjett	Regnskap
		2016	2016
Art overført-innt-kost	Artsrapport styringskart		
Overført fra i fjor	Overført fra 2015-2016	-1 150 488	-1 150 488
	Tildeling Unpacking the Nordic Model 2016	-7 884 000	-7 884 000
	Midler fra UiO Norden til Offentlighet og ytringsfrihet i Norden 1815-1900		1 300 000
	Midler fra UiO Norden til The Norwegian Model and the Quest for a Fair society .m.m		790 941
	Midler til ESOP fra UiO Norden	3 187 047	1 096 106
	Midler fra UiO Norden til Contested hospitality-workshop		20 000
	Midler fra UiO Norden til Nordic branding-workshop		14 800
	Midler fra UiO Norden til POLKOM-workshop		20 000
	Salgs- og leieinntekter		-52 206
Sum inntekter samt viderefordelinger til forskergrupper		-4 696 953	-4 694 359
Personalkostnader	Andre personalkostnader		10 883
	Fast lønn	1 736 557	1 343 606
	Feriepenger, AGA og pensjon	762 674	597 396
	Offentlige refusjoner	-300 000	-535 973
	Timelønn og honorarer	38 791	37 624
Personalkostnader Total		2 238 022	1 453 535
Driftskostnader	Andre driftskostnader	92 073	45 910
	Kjøp av tjenester		86 495
	Kurs, konferanser og reiser	92 074	117 866
Driftskostnader Total		184 147	250 271
Investeringer	Investeringer		16 358
Investeringer Total			16 358
Sum totalt		-3 425 272	-4 124 683

Kommentarer til regnskapet

I 2016 hadde UiO:Norden et underforbruk i forhold til budsjett på knappe 700 000 NOK. Underforbruket skyldes i hovedsak at man har brukt mindre midler på lønn og andre personalkostnader enn forventet. I tillegg kom overføringen vi fikk i forbindelse med workshop i Berkeley høsten 2015 fra Peder Sæther Fund inn i fjor, i regnskapet er dette gitt merkelappen «Salgs og leieinntekter».

I det kommende året vil forbruket justeres både fordi personalsituasjonen er tilbake til normalen, men også fordi aktiviteter som konferansen, Norden-seminaret og internasjonale workshoper vil balansere fjorårets underforbruk.

Vedlegg:

Publikasjoner, foredrag og lignende

Haldor Byrkjeflot:

- Bevare og reformere? Haldor Byrkjeflot om nordiske modeller i Stat og Styring nr 4 2016, artikkel
- Snillemannen, bønderne og den norske jente, intervju i Weekendavisen 8.11.2016
- Skal bli verdensledende i Norden-studier, intervju i Norden, foreningen Nordens magasin 29.mars 2016
- Innlegg på UiO Nordens oppstartseminar, 5.2.2016
- Teknokrati og demokrati i Norden, innlegg på TIK-seminar 13.3.
- UiO:Nordic: Research on Nordic model(s), institutions and societies, innlegg ved FAFO samling ved Holmen fjordhotell, 15.3. 2016
- Innledning ved Norden-seminaret, 14.04.16
- UiO:Nordic: a strategic research initiative at University of Oslo HF Fakultetstyret, 15.04.16
- UiO:Norden: en strategisk satsing ved Universitetet i Oslo, presentasjon for utenriksdepartementets faglunsj, 26.04.16
- UiO Nordic strategic research initiative and some questions presentation at Phd course planning meeting Nordic humanities faculties at Lysebu, 12.05.2016
- Norden: a model for any purpose? Nordic branding workshop 19.-20.05.2016
- UiO Norden: relevans for partnerforum? Presentasjon for partnerforums kontaktpersoner, 14.06.2016
- Kampen om den nordiske modell, innlegg på UiO Norden arrangement ved Arendalsuka, 19.08.2016
- Presentasjon for det nordiske dekanmøtet for de humanistiske fakulteter 8.9.2016
- Innledning ved Norden-seminaret: The nordic model disposable or renewable , 8.9.2016
- Innledning ved Norden-seminaret om den nordiske modell i arbeidslivet 28.9.
- Introduksjon til seminar Frie ord i Norden – 250 år, litteraturhuset 28. sep. 2016
- UiO Nordic: a strategic research initiative at University of Oslo Presentation for Singapore delegation visit at University of Oslo 10.10.2016
- Globale utfordringer- Nordiske erfaringer Stortinget, innlegg for Nordisk Råds delegasjon , 24.11. 2016
- Nordic and Greek bureaucracy: societies in comparison, innlegg på workshop i Athen, 6.-7. 12.2016

Rapport fra forskergruppene

1. *Offentlighet og ytringsfrihet i Norden, 1815-1900 (Institutt for offentlig rett)*

I løpet av sitt første år har prosjektet avholdt i alt 14 åpne arrangementer med 77 ulike papers:⁶

- 6 lunsjseminarer i Rettshistorisk samling, UiO, med innledninger av prosjekttilknyttede forskere (3 på våren med Morten Nordhagen Ottosen, Torbjörn Nilsson og Torkel Bråthen, 2

⁶ <http://www.uio.no/forskning/satsinger/norden/forskning/forskergrupper/offentlighet-og-ytringsfrihet-i-norden-1815-1900/arrangementer/?view=allprevious>

på høsten med Kristian Nymark og Jan Eivind Myhre samt en boklansering ved Ruth Hemstad og Bjørn Arne Steine)

- 1 heldags og 1 halvdagsseminar ved UiO, våren 2016, om hhv. Rettslige overgangsformer og juridisk offentlighet: politi- og criminalrett i nordisk rettsutvikling, i samarbeid med Forum for politi, rett og historie, og om Forsamlingsfrihet og møteoffentlighet etter 1814.
- 2 konferanser, i Stockholm og Oslo, høsten 2016, oppstartskonferansen «Medborgerskap, ytringsfrihet og offentlighet i Norden, 1766–1900», i samarbeid med Kungliga biblioteket i Stockholm, og en konferanse om Skandinavisme, i samarbeid med Grundtvig Centret, Aarhus Universitet.
- 1 sesjon om «Offentlighet og ytringsfrihet i Norden 1815–1900», på Norske historiedager 2016, Høgskolen i Volda, juni 2016.
- 1 paneldebatt, «Frie ord i Norden – 250 år», under Forskningsdagene 2016, på Litteraturhuset i Oslo, september 2016.
- 1 workshop i Berlin i open space-format, om «Frie ord i Norden? Historiske, litterære, billedlige, politiske og teatraliske møter i tyske og nor(di)ske offentlige rom», i samarbeid med Nordeuropa-Institut, Humboldt-Universität zu Berlin, desember 2016.
- 1 Norden-seminar, UiO, om «Unike Norden? Historiske og komparative perspektiver», ved Jes Fabricius Møller og Morten Nordhagen Ottosen, november 2016.

I tillegg har prosjektets forskere bidratt med en rekke foredrag i ulike sammenhenger.

Det er foreløpig planlagt minst 10 arrangementer i 2017, blant annet et forskerkurs i februar, med 14 påmeldte stipendiater og masterstudenter fra Norden og Nederland.

Prosjektets hjemmesider, lansert ved oppstart, gir oppdatert oversikt over arrangementer, presentasjon av delprosjektene til de 20 tettest tilknyttede forskerne og oversikt over i alt 40 deltakere, samt nyhetssaker og annen informasjon. Informasjon formidles også via prosjektets egen Facebook-gruppe, og nyhetsbrev sendes ut til prosjektets mailliste på rundt 100 forskere og andre kontakter stort sett hver måned.

5 gjesteforskere har hatt forskningsopphold ved UiO i 2016, ved IOR/Jur.fak.: Lars Bjørne, ved IAKH/HF: Torbjörn Nilsson, Morten Nordhagen Ottosen og Jakob Maliks, ved TF: Jes Fabricius Møller – de to siste som professor II. I tillegg er prosjektkoordinator Ruth Hemstad ansatt i en førsteamanuensis II-stilling ved IAKH.

To stipendiatstillinger ble utlyst og de utvalgte stipendiatene starter opp i februar/mars 2017: Bård Sverre Tuseth ved IOR for fire år, med prosjektet: Fra trykkefrihet til ytringsfrihet – teori og praksis om Grunnlovens § 100, fra 1815–1900, og Henrik Olav Mathisen ved IAKH for tre år, med prosjektet: Emigrants, the Emigration Question and the Popular Participation in the Public Sphere in the Nordic Countries, c. 1850- 1910.

Publikasjoner og lignende:

Lars Björne. «Yttrandefriheten i Finland under 1920- och 1930-talen», i Arbetslinjer och långa linjer. Vänbok till Mats Kumlien, red. Marianne Dahlén & Rolf Nygren. Uppsala: Lustus Förlag, 2016, s. 85–102.

Ruth Hemstad og Bjørn Arne Steine (red.). Overgangstid. Forargelse og forsoning høsten 1814, b. 12 i Oslo Studies in Legal History. Oslo: Akademisk Publisering, 2016.

Artikkelforfattere fra prosjektet i denne antologien: Ola Mestad, Thor Inge Rørvik og Ruth Hemstad.

Ruth Hemstad. «Skandinavismen som ett nordiskt nationellt projekt»/«Skandinavismi pohjoismaisena kansallisena projektina» i Synvinkel: Sverige, Danmark, Norge och Island/ Näkökulma: Ruotsi, Tanska, Norja ja Islanti, b. 3 i Pro Finlandia –Finlands väg till självständighet/Suomen tie itsenäisyyteen, Jussi Nuorteva, Päivi Happonen & John Strömberg (red.). Helsingfors: Riksarkivet: Edita Publishing, 2016, s. 60–73.

Jes Fabricius Møller. «Lov om ytringsfrihed er et paradoks.» Kristeligt Dagblad, 25. okt. 2016, på nett: <http://klummermedmere.blogspot.no/2016/10/lov-om-ytringsfrihed-er-et-paradoks.html>

Jes Fabricius Møller. «Hån, spot og persiflage», anm. av Jacob Mchangama og Fredrik Stjernfelt: MEN – ytringsfrihedens historie i Danmark, Weekendavisen 11.nov. 2016, på nett: <http://historieanmeldelser.blogspot.no/2016/11/han-spot-og-persiflage.html>

Forskningssaker på prosjektets hjemmesider:

«250-årsmarkering for den svenske trykkefrihetsforordningen»

<http://www.uio.no/forskning/satsinger/norden/forskning/forskergrupper/offentlighet-og-ytringsfrihet-i-norden-1815-1900/aktuelle-saker/trykkefriheten-250-ar.html>

«Eksperimentell tysk-nordisk workshop i Berlin»

<http://www.uio.no/forskning/satsinger/norden/forskning/forskergrupper/offentlighet-og-ytringsfrihet-i-norden-1815-1900/aktuelle-saker/20161206-eksperimentell-tysk-nordisk-workshop.html>

Intervju:

«Tar vi ytringsfriheten for gitt?». Intervju med Ruth Hemstad. Forskningsdagene 2016: <http://www.forskningsdagene.no/artikler/tar-vi-ytringsfriheten-for-gitt>

2. Renewing the Nordic Model – REN (Senter for utvikling og miljø)

Seminars and workshops organized by REN /UiO:Nordic

Kick-off seminar «Sustainable Modernity: Forging a Cooperative Society in a Competitive World», SUM, 8-9 March 2016

Is it time to Abandon the Nordic Model?, REN/UiO: Norden seminar, Litteraturhuset, 8 September 2016

"Prosocial seminar" collaboration between SUM, UiO and HiOA, with David Sloan Wilson and Nina Witoszek, HiOA , 28 November 2016

Participation in international conferences

Nina Witoszek: 'Renewing the Nordic Model', lecture at the Conference 'Nordic-China Dialogue on the Rule of Law, Governance and Civil Society', 12-13 October 2016, Faculty of Law, UiO, Oslo.

Atle Midttun (Bi Norwegian Business School, Norway) & Nina Witoszek (University of Oslo, Norway), 'The dynamics of institutional adaptation: the competitive advantage of the Nordic Welfare State', paper presented at The Third WINIR Conference on Institutions and Human Behaviour 2-5 September 2016, Boston, Massachusetts, USA.

Books:

Nina Witoszek and Atle Midttun, (eds) Sustainable Modernity: The Nordic Model and Beyond (contract signed with Routledge, in progress, forthcoming Autumn 2017)

Articles

Atle Midttun and Nina Witoszek, 'The Dynamics of Institutional and Cultural Adaptation: the Competitive Advantage of the Nordic Welfare State' (forthcoming 2017)

Atle Midttun and Nina Witoszek, "Pathways towards Ecomodernity: The Nordic Model as a Blueprint?" Proceedings of the the Chinese Academy of Science (forthcoming 2017).

Project dissemination in the media:

Nina Witoszek, "Høyrepolitikken fører ikke nødvendigvis til ekstremistiske holdninger", essay, Aftenposten, 9 April 2016

Nina Witoszek and Atle Midttun, «Verden er besatt av nordisk velferd,» essay, Aftenposten, 2 Sept. 2016. <http://www.aftenposten.no/meninger/debatt/Kronikk-Verden-er-besatt-av-nordisk-velferd--Nina-Witoszek-og-Atle-Midttun-603643b.html>

3. Nordic Welfare Developments – NoWeDe (ESOP/Økonomisk institutt)

The project continues ESOP's exploration of the Nordic Model – and of equality, social organization and performance more generally. It combines old and new strands of research, and represents both continuity and change.

It maintains the focus on equality, welfare state arrangements and economic openness. It now integrates better social factors and political and economic disparities, bringing in new perspectives by incorporating more of the *historical* and *development* dimensions of the Nordic model. It continues

the well-developed cooperation between economists and political scientists—and extends the interdisciplinary cooperation to include historians and parts of sociology and social anthropology.

History: The project investigates how the welfare state emerged and worked in its infant years in Sweden, Denmark and Norway. The main questions center on how it got started at the local levels and how the first steps had long run implications for the long run path and the present challenges for the model. Much of the efforts have so far been devoted to collect and digitize a unique data set on the availability of health personnel at the level of the medical district, and on maternal, infant, and overall mortality at the municipal level. With access to such high quality data, we are able to use statistical techniques to filter out heterogeneity among municipalities. The results so far indicate that the expansion of access to midwives had a strong effect on reducing maternal and first day infant mortality, whereas increased access to medical doctors had little or no effect.

We have also started new investigations – data collection and theoretical explorations -- on newer historical events, exploring the links between two world records: Norway and Sweden went from an unofficial world record of high incidence of strikes and lock-outs prior to World War II, to an unofficial world record in the absence of such conflicts and industrial actions. How can we explain this? How does it relate to the social pact of class collaboration that was implemented in the 1930s? To understand this decisive historical event requires an approach that combines cooperative and non-cooperative behavior. We are particularly interested in the rise of export led class collaboration in the Scandinavian countries of Sweden and Norway. Our approach is rather complicated with many possible stable outcomes. It may put the divergent changes that occurred in the 1930s - some countries embarked on a path of progressive social reforms and others became inward looking and even fascist.

Developing the new analytical approach may also help us understand what happens in the world today --- the present changes towards disintegration with rising nationalism and protectionism.

Development: The project investigates the opportunities for egalitarian developments in today's poor countries. Much of the efforts have so far been devoted to get an overview of the situation in the developing world. Investigating recent trends in the south of Africa, in India and in some Latin American we try to identify to what extent welfare spending can play a positive role both for enhancing productivity in good days and insuring the population against the consequences of bad days preventing that temporary shocks have long lasting effects.

One recent idea that we have investigated is how guaranteed basic incomes calculated as a share of national income can produce Nordic type of results without Nordic style of institutions. We explore how a guaranteed income to all - the universal basic share as we call it – can complement universal basic services for everybody, giving every citizen a share of average improvements in society. We explore further possible political and economic consequences.

Empirically we have also investigated the impact of in kind welfare provisions to empower special groups, for instance school girls in the state of Bihar in India. We have collected a huge data set interviewing 10 thousand girls in Bihar, Jharkhand and Uttar Pradesh to assess the impact of a specific welfare program in Bihar. The program started in 2006 and still goes on. It gives each girl who becomes 13 a bicycle if she continues in school. With ten years of experience to draw on we are now able to explore the long run impacts. We find higher school enrolment, higher school completion,

more girl-empowerment, delayed marriage – but also indications of new constraints as modern jobs outside agriculture are lacking.

A related, but more broad-based investigation, focus on the competition over life and death across countries. Can the interplay between economic growth, inequality, and politics break the positive link between material improvements and better health outcomes? We explore theoretically and empirically how the development of child mortality and life expectancy depends on income per capita, public and private health expenditures, and political competition. Low political competition and high inequality may erode public provision of health care that would have been able to reduce child mortality and extend life expectancy for the great majority of the population.

Publikasjoner:

Barth, Erling and Kalle Moene (2016). "[The Equality Multiplier: How Wage Compression and Welfare Empowerment Interact](#)" *Journal of the European Economic Association*.

Barth, Erling and Kalle Moene (2016) "[Missing the Link? On the Political Economy of Nordic Egalitarianism](#)" In Torben M. Andersen; U. Michael Bergman & Svend E. Hougaard Jensen (ed.), *Reform Capacity and Macroeconomic Performance in the Nordic Countries*. Oxford University Press.

Golman, Russell, George Loewenstein, Kalle Moene and Luca Zarri (2016). "[The Preference for Belief Consonance](#)" *Journal of Economic Perspectives*.

Hammersmark Olsen, Eivind, Andreas Kotsadam, Carl Henrik Knutsen, and Tore Wig: "Early Industrialization and Social Protest: Evidence from African Industrial Mines". Mimeo, University of Oslo 2016

Kotsadam, Andreas, Jo Thori Lind, and Jørgen Modalsli: "Call the Midwife: Health Personnel and Mortality in Norway 1887-1921." Mimeo, University of Oslo 2016

Kjelsrud, Anders and Kalle Moene: The Political Competition over Life and Death. Mimeo, University of Oslo 2016.

Knutsen, C. H., Kotsadam, A., Olsen, E. H. and Wig, T. (2017). "Mining and Local Corruption in Africa". Forthcoming, *American Journal of Political Science*.

Mehlum, Halvor, Kalle Moene and Gry Tengmark Østenstad (2016). "[Guest workers as a barrier to democratization in oil-rich countries](#)", In Kjetil Selvik & Bjørn Olav Utvik (ed.), *Oil States in the New Middle East: Uprisings and stability*. Routledge. 57 – 69, 2016.

Mehlum, Halvor, Kalle Moene and Gry Tengmark Østenstad (2016). Add and Rule, Mimeo, University of Oslo 2016.

Mitra, Shabana and Kalle Moene (2016) Wheels of power. Long run effects of a in kind welfare program. Mimeo, University of Oslo 2016.

Moene, Kalle (2016) "[The Social Upper Class under Social Democracy](#)" *Nordic Economic Policy Review*.

Moene, Kalle and Tina Søreide (2016a) "[Corruption control](#)", *Crime, law and social change*, 147- 163 .

Moene, Kalle and Tina Søreide (2016b) "[Good governance facades](#)" In Susan Rose-Ackerman; Henry R. Luce & Paul Lagunes (ed.), *Greed, Corruption, and the Modern State: Essays in Political Economy*. Edward Elgar Publishing.

Moene, Kalle and Debraj Ray (2016)" [The universal basic share and social incentives](#)" *Ideas for India*.

Recent media appearances : Bistandsaktuelt, Klassekampen, Apollon, Dagens Næringsliv, Bergens Tidende, Dagbladet, Vårt Land, NRK